

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén – Små, rena och konkurrenskraftiga – Ett program för att hjälpa små och medelstora företag att följa miljölagstiftningen"

KOM(2007) 379 slutlig {SEK(2007) 906, SEK(2007) 907, SEK(2007) 908}

(2008/C 211/09)

Den 8 oktober 2007 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Små, rena och konkurrenskraftiga – Ett program för att hjälpa små och medelstora företag att följa miljölagstiftningen".

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 27 mars 2008. Föredragande var **Franco Chiriaco**.

Vid sin 444:e plenarsession den 22–23 april 2008 (sammanträdet den 22 april 2008) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 109 röster för och 7 nedlagda röster.

1. Sammanfattning och rekommendationer

1.1 EESK välkomnar kommissionens initiativ till ett stödprogram som är särskilt avsett att hjälpa små, medelstora företag och mikroföretag att följa miljölagstiftningen, med tanke på att denna är så komplicerad och på att de små och medelstora företagen har stor ekonomisk och social betydelse för den europeiska ekonomin. I sammanhanget vill EESK emellertid framhålla att särskild uppmärksamhet bör ägnas mikroföretagen mot bakgrund av de strukturella problem som gör dem mer sårbara.

1.2 Eftersom EESK är medveten om att små och medelstora företag av den anledningen kan ha svårt att följa miljölagstiftningen ser kommittén positivt på att det utformas instrument som ska göra det lättare att förstå den. Trots att de sociala och framför allt de miljömässiga frågorna har fått ökad uppmärksamhet under de senaste tio åren har företagens sociala ansvar (*Corporate Social Responsibility*) fortfarande inte av alla företag ansetts som något som kan öka deras konkurrenskraft.

1.3 EESK anser att kommissionens initiativ till ett program för att hjälpa små och medelstora företag att följa miljölagstiftningen utgör ett första mycket viktigt steg.

1.4 Enligt EESK måste kommissionen inta ett proaktivt förhållningssätt gentemot de små och medelstora företagen genom att upprätta ett strukturerat system för samarbete mellan företag på regional och lokal nivå. I sammanhanget bör det gränsöverskridande samarbetet särskilt uppmärksammas.

1.5 Det är särskilt viktigt

— att göra miljölagstiftningen mer enhetlig med tanke på att den är ytterst komplicerad och harmonisera den på nationell nivå för att uppnå en större juridisk samstämmighet.

— att förenkla och förbättra lagstiftningen bland annat genom att göra texterna enklare och tydligare,

— att minska byråkratin och administrationen,

— att utveckla skräddarsydda miljöledningssystem på sektornivå så att de blir mer lättillgängliga för små och medelstora företag,

— att öka kompetensen inom de små och medelstora företagen, framför allt genom deras egna organisationer, via fortbildning av lokala experter som kan ge dem professionellt stöd,

— att omstrukturera programmets finansiella resurser för att göra det enklare och mer ändamålsenligt,

— att förbättra kommunikation och information, särskilt vad gäller att sprida resultaten från välfungerande metoder.

2. Sammanfattning av kommissionens meddelande

2.1 Syftet med kommissionens meddelande är att hjälpa de små och medelstora företagen att använda energi och resurser på ett effektivt sätt (⁽¹⁾). Det utgör således en rättslig ram och där föreslås åtgärder som ska stärka de befintliga politikinsatserna utifrån de små företagens specifika egenskaper. I detta syfte föreslår kommissionen att det inrättas ett program som ska hjälpa små och medelstora företag att tillämpa miljölagstiftningen. Programmet kommer att göra det möjligt att frigöra ekonomiska resurser och inrikta dem på utvecklingen av stödnätverk, förenkla tillträdet till miljöledningssystem och göra företagen i fråga mer miljömedvetna.

(¹) KOM(2007) 379 slutlig.

2.2 Även om varje litet eller medelstort företag har mindre än 250 anställda, har de små och medelstora företagen i EU sammanlagt ca 23 miljoner anställda. De utgör ca 99 % av alla företag och skapar 57 % av förädlingsvärdet i EU. Eftersom de små och medelstora företagen svarar för en så viktig del av EU:s omsättning har de en betydande inverkan på miljön.

2.3 Många företag är inte medvetna om den egna verksamhetens miljöeffekter och en majoritet av dem anser att de har ringa eller ingen effekt på miljön. De små och medelstora företagen tenderar dessutom att anse sig till punkt och pricka följa den gällande lagstiftningen om ingen hävdar motsatsen. Under sådana förhållanden kan de små och medelstora företagens verksamhet innebära en ökad risk för arbetstagarnas hälsa och säkerhet och dessutom utgöra ett allvarligt hot mot miljön. Om de små och medelstora företagen inte integrerar miljöaspekterna i sin ekonomiska verksamhet riskerar de att mista de ekonomiska fördelar som en förvaltning som värnar mer om miljöskydd och miljöinnovation ger.

2.4 Det program som kommissionen föreslår för att hjälpa de små och medelstora företagen att följa miljölagstiftningen omfattar åtgärder som dels ska säkerställa att de så mycket som möjligt minskar verksamhetens miljöpåverkan, dels ska göra det lättare att följa gällande lagstiftning. Programmet syftar till att minska den börda som efterlevnaden av reglerna innebär genom att skapa instrument och politikinsatser som ska sätta miljökraven i fokus inom de små och medelstora företagens verksamhet.

2.5 De åtgärder som presenteras i meddelandet omfattar även spridning av information särskilt riktad till små och medelstora företag och främjande av stödnätverk och fortbildningsverksamhet som ska utveckla lokal kompetens på miljöområdet.

2.6 Programmet ska finansieras av anslagen till LIFE+ (5 miljoner euro för perioden 2007–2013) och ytterligare resurser ska frigöras från ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation och från strukturfonderna.

2.7 En webbsida för EU:s miljöpolitik till förmån för små och medelstora företag finns redan tillgänglig på sju språk, och praktiska riktlinjer rörande ämnen som energieffektivitet, luftföroreningar, avfallsproduktion och utsläpp av förorenande ämnen i mark eller vatten planeras också. En handbok om nya finansieringsmöjligheter kommer också att ges ut.

2.8 Det nya nätverket för stöd till företagsamhet och innovation kommer att delta i genomförandet av programmet från 2008. Tillsammans med andra stödnätverk för små och medelstora företag kommer detta nätverk att spela en viktig roll vad gäller att hjälpa företagen i fråga att omsätta EU:s miljöpolitik i konkreta åtgärder.

2.9 I kommissionens arbetsdokument som bifogas meddelandet presenteras en rad specifika fall och exempel på goda metoder som antagits av små och medelstora företag i EU och på det internationella planet.

3. Allmänna kommentarer

3.1 EESK välkomnar kommissionens program, framför allt för att det erkänner de små och medelstora företagens betydelse och värde för ekonomin och det europeiska samhället.

3.2 I sammanhanget understryker EESK vikten av beslutet från Europeiska rådet i Feira den 19–20 juni 2000 ⁽²⁾ och den europeiska stadgan för småföretagen ⁽³⁾, där man framhåller: "Småföretagen utgör ryggraden i den europeiska ekonomin" och "Det är här sysselsättningen skapas och affärsidéer kläcks". Ökad tillväxt och stärkning av företagets konkurrenskraft, inte bara på lokal nivå utan på en globaliserad marknad, är några av prioriteringarna i stadgan.

3.3 Bedömningen av miljöpåverkan bör utgöra en integrerad del av företagets förvaltning. Med tanke på att majoriteten av de små och medelstora företagen, särskilt småföretag och mikroföretag, normalt inte för någon miljöpolitik, kommer det således att bli nödvändigt att tillämpa en integrerad miljöledningspolitik samtidigt som man ser till att de administrativa bördorna reduceras till ett minimum.

3.4 Det första steget är att göra företagen medvetna om att en miljöpolitik inte bara innebär ytterligare en kostnad eller ett krav utan är ett instrument som kan öka företagets konkurrenskraft och skapa ett långsiktigt mervärde.

3.5 De företag som klarar av att ständigt övervaka denna verksamhet, exempelvis genom miljöledningssystem, lyckas också öka antalet delar av företagets skötsel som är föremål för kontroller genom att i en enda strategisk plan systematisera uppgifter av ekonomisk och finansiell art och uppgifter som rör företagets sociala och miljömässiga påverkan ⁽⁴⁾. Förutom de ekonomiska och miljömässiga fördelar som uppnås genom ett effektivt och rationellt resursutnyttjande tryggas på detta sätt också säkerheten på arbetsplatsen genom att organisationen av arbetet ändras.

3.6 EESK ställer sig därför bakom kravet på att anta en långsiktig strategi som snabbt tillämpas av medlemsstaterna.

4. Särskilda kommentarer

Kommentarer om den verksamhet som föreslås i kommissionens handlingsplan

4.1 Bättre lagstiftning vid utformning och genomförande av politik: I detta sammanhang innebär begreppet "bättre lagstiftning" att de små och medelstora företagen ytterligare involveras i utformningen av miljöpolitiken och att denna grundas på analyser av bästa metoder, som om de definieras och sprids på lämpligt sätt utgör ett värdefullt stöd till det ekonomiskt mest

⁽²⁾ http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/it/ec/00200-r1.%20ann1.i0.pdf

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/docs/charter_sv.pdf

⁽⁴⁾ Se *A Comparative Analysis of the Environmental Management, Performance and Innovation of SMEs and Larger Firms based on the OECD database*, Julien Labonne, juli 2006.

effektiva genomförandet av miljölagstiftningen. Minskade administrativa och byråkratiska bördor på gemenskapsnivå, nationell och regional nivå samt ökad tydlighet ska inte enbart vägas in i samband med eventuella nya lagstiftningsinstrument, utan också vid en möjlig översyn av den befintliga lagstiftningen.

4.2 Mer lättillgängliga och specialutformade miljöledningssystem: Integration av miljöhänsyn i strategiska beslut som leder till tillväxt och innovation kommer att göra det möjligt för företagen att inte bara följa existerande lagstiftning utan också att pröva ny och välfungerande praxis som tar hänsyn till det fria initiativet och till kodifierade parametrar för att tillgodose småföretagens och mikroföretagens speciella behov. Införandet av miljöledningssystem bör särskilt uppmuntras (t.ex. EMAS och ISO). Vad beträffar EMAS (gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning) kan det målet uppnås genom att man exempelvis i förordningen inför klausuler som är gynnsamma för små och medelstora företag, en tillämpning som är förenlig med de små och medelstora företagens struktur⁽⁵⁾ samt en gradvis inskränkning av det nuvarande systemet för inspektioner och kravet på uppgifter som de registrerade företagen ska lämna. Syftet är att uppmuntra de små och medelstora företagen att ansluta sig med tanke på att antalet anslutningar i dag är betydande endast i Italien, Tyskland och Spanien. EESK hoppas att kommissionen ska ta hänsyn till dessa förslag och särskilt EESK:s yttrande om klimatförändringarna och det civila samhället från juli 2006⁽⁶⁾ i den pågående EMAS-översynen. EESK uppmanar slutligen kommissionen att inom de informella och icke kodifierade instrumenten på lokal och regional nivå söka lämpliga inslag som kan användas för att utöka de aktuella miljöledningssystemen, eftersom en direkt medverkan av de små och medelstora företagen och deras sammanslutningar på lokal och regional nivå kan bidra till att ändra den nuvarande situationen.

Bryssel den 22 april 2008.

4.3 Riktat ekonomiskt stöd och ett flerårigt finansiellt program: Den mängd olika finansiella system som finns kan skapa förvirring och göra att dessa system fungerar dåligt. Kommittén hoppas därför att den handbok som kommissionen aviserat ges ut snarast möjligt. I detta sammanhang vore en enda budgetpost för samtliga insatser som rör små och medelstora företag att föredra på lång sikt.

4.4 Uppbyggnad av lokal miljöexpertis för små och medelstora företag: teknisk assistans till små och medelstora företag kräver professionell sakkunskap. För detta ändamål måste de små och medelstora företagens organisationer på lokal nivå och institutionerna medverka. Dessutom måste man se till att kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls blir rimliga. De små och medelstora företagen måste också kunna utbilda och ha tillgång till egna rådgivare.

4.5 Bättre kommunikation och riktad information: Upprättande av en flerspråkig webbplats, som kommer att länkas till SMF-portalen⁽⁷⁾, och som ska bli den viktigaste informationskällan om EU:s miljöpolitik riktad till stödnätverk för små och medelstora företag. EESK anser det mycket viktigt att säkerställa en omedelbar tillgång till information och en direktkontakt mellan gemenskapsorganen och de små och medelstora företagen.

4.6 EESK stöder kommissionens initiativ att lansera Enterprise Europe Network, ett nytt viktigt nätverk för stöd till företag i EU och utomlands. EESK ser det som mycket viktigt att EU fortsätter att bygga ut tjänsterna till de små och medelstora företagen, särskilt inom handel, gränsöverskridande investeringar, tekniksamarbete mellan små och medelstora företag och stora företag, innovation, kunskap om EU:s finansieringskällor och forskningsprogram för små och medelstora företag.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁵⁾ "Riktlinjer för miljökontrollanter vid kontrollen av små och medelstora företag, särskilt småföretag och mikroföretag", bilaga IV till "Kommissionens rekommendation av den 7 september 2001 om riktlinjer för genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 761/2001 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (EMAS)".

⁽⁶⁾ NAT/310 – "Att bemöta klimatförändringarna – det civila samhällets roll".

⁽⁷⁾ <http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index.htm>